

Yttrande

2022-02-28

UFV 2022/495

SLU.ua.2022.2.6-487

Regeringskansliet
Infrastrukturdepartementet

Yttrande över Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2033

Dnr: TRV 2021:79143

Uppsala universitet och SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, har tagit del av Trafikverkets förslag till Nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2033 och avger härmed följande yttrande gällande utbyggnad till fyra spår gällande del som omfattar utbyggnad till fyra spår Ostkustbanan mellan Stockholm och Uppsala samt tillskapandet av ny station i Alnarp, Lomma kommun.

Bakgrund

Uppsala universitet är ett brett forskningsuniversitet med stark internationell ställning. Det yttersta målet är att bedriva utbildning och forskning av högsta kvalitet och relevans för att göra långsiktig skillnad i samhället. Vår viktigaste tillgång är alla de individer som med sin nyfikenhet och sitt engagemang gör Uppsala universitet till en av landets mest spännande arbetsplatser. Uppsala universitet har drygt 50 000 studenter, mer än 7 000 anställda och en omsättning på cirka 8 miljarder kronor.

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, har verksamhet över hela Sverige med huvudsäte i Uppsala. Universitetet bedriver forskning, utbildning och miljöanalys inom jord- och trädgårdsbruk, landskapsplanering, livsmedelsproduktion, naturvård, skogsbruk och vedråvarans förädling, fiske och vattenbruk samt veterinärmedicin och husdjurskötsel. SLU är världsledande inom sina områden och har ca 3900 medarbetare och 4500 studenter.

Även i en numera digitaliserad värld är merparten av universitetens verksamhet baserad på fysisk närvaro och ett stort beroende av väl fungerande kollektivtrafik inom bland annat storstadsregionen Stockholm-Uppsala föreligger såväl regionalt som lokalt.

Ur ett kompetensförsörjningsperspektiv är universitetens upptagningsområde hela storstadsregionen och här utgör möjligheter av tillförlitlig och kapacitetsstark kollektivtrafik en viktig faktor vid rekrytering av

högskoleutbildade och ofta starkt specialiserade medarbetare. Särskilt tågsträckan Stockholm-Knivsta-Uppsala är av avgörande betydelse när potentiella medarbetar väljer arbetsplats/ort.

Under senare år har nämnda sträcka allt som oftast drabbats av förseningar och inställda tåg samtidigt som kapaciteten inte tycks tillräcklig för den ständigt ökande resandeströmmen. Lite bakåt i tiden har situationen för daglig pendling till Uppsala fungerat rimligt bra men på senare år uppvisar pendlingen till Uppsala närmast likvärdiga volymer som i motsatt riktning.

Uppsala universitet såväl som SLU ser med oro på den ständigt försämrade tillförlitligheten som utgörs av såväl bristande kapacitet som avsaknad av redundans.

Fyrspårsavtalet och berörda delar av det s.k. Sverigepaketet

Det avtal som tecknats 2018 mellan Uppsala kommun, Region Uppsala och Staten (genom samordnaren) gällande utbyggnad till fyra spår mellan länsgränsen och Uppsala ser universiteten som en viktig förutsättning för fortsatt utveckling. Avtalet omfattar, utöver fyra spår, även en ny station i Bergsbrunna samt kollektivtrafik därifrån som passerar flera av universitetens campusområden och därmed möjliggör en kortare och enklare färdväg för medarbetare och besökare söderifrån. Gällande tidsperspektiv så är det av stor vikt att den i avtalet stipulerade tidplanen följs då nuvarande förutsättningar för resande mellan Stockholm-Uppsala inte är tillfredställande.

Universiteten ser mycket positivt på införande av ytterligare två spår mellan Uppsala och Stockholm. Tillsammans med stationsläget söder om Uppsala (Bergsbrunna) och den planerade kollektivtrafikförbindelsen knyts befintliga och nya stadsdelar ihop samtidigt som besökare anländande med tåg söderifrån en kortare, snabbare och enklare ankomstväg till flera av universitetens campusområden.

Fyrspårsavtalet och delar av det s.k. Sverigepaketet har för SLU en avgörande betydelse för tillgängliggörandet av SLU i Uppsala samt i Alnarp SLU/Alnarps campus, Lomma kommun. Det avtal som på den senare orten gäller mellan Lomma kommun och Trafikverket avser tillskapandet av en ny station vid campus och detta avtal ser SLU som viktigt att det inte fördröjs på något sätt. Nuvarande kollektivtrafiklösning fyller inte behoven och stationsbygget planeras harmoniera och ske samtidigt med en utveckling av campusområdet.

Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2030

Utbyggnad av Ostkustbanan mellan Stockholm och Uppsala omfattas av Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastruktur 2022-2030

vilket i sig är bra och viktigt. Dock saknar planen full finansiering av nämnda utbyggnad varför stor osäkerhet uppstår gällande genomförandet och tidplan för projektet. Det är naturligtvis möjligt att finansiering av genomförande kan komma i nästkommande nationella plan (2026-2033) men den oklara finansieringsfrågan torde skapa stor osäkerhet för övriga aktörer som redan nu behöver påbörja planering för uppfyllande av sina åtaganden med anledning av fyrspårsavtalet.

Vidare tycks även skapandet av den viktiga trafikplats vid E4 som omfattas av fyrspårsavtalet saknas helt i Trafikverkets förslag vilket förutsätts bero på ett misstag vid framtagande av planen ifråga.

Yttrande

Uppsala universitet och SLU uppmanar regeringen att komplettera Trafikverkets förslag med en tydlig finansieringsplan gällande utbyggnaden till fyra spår mellan Stockholm och Uppsala inkluderat ny tågstation och trafikplats vid E4 beläget söder om Uppsala (Bergsbrunna)

Ovan nämnda fyrspårsavtal bör säkerställas och tidplanen bör i allt väsentligt följas för att bibehålla och stärka den tillväxtmotor som storstadsregionen Stockholm-Uppsala utgör.

Universiteten uppmanar regeringen att tillse att investeringar i nya spår och station i Alnarp, Lomma kommun, finansieras och utbyggnaden fortskrider utan dröjsmål.

Uppsala 2022-02-28

Anders Hagfeldt
Rektor
Uppsala universitet

Maria Knutson Wedel
Rektor
SLU